Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 200 (4836)
ПЯТНИЦА
ОКТЯБРИИН 12
1945 он

Сэн 20 мүн

Натуротүлбэринүүдые саг соонь оруулха

Машинно-тракторна станцинууд болбол хүдөө ажалай хүдэлмэринүүдтэ колхозуудтай тон адляар хабаадалсажа, колхозно полиһоо үндэр баян урғаса хуряаха ябадалда угаа ехэ туһаламжа хүргэдэг байна. Хабарай тарилга болон тарьяахуряалга, пар хахалга гэхэ мэтын эгээл шухала хүдэлмэринүүд гол түлэб трактор болон комбайнуудаар шиидхэгдэнэ.

Колхоз бүхэн гүрэнэй хүргэһэн иимэ аша туһые харюулаха уялгатай. Колхозуудай эгээл шухала уялгануудай нэгэн юун болоноб гэхэдэ, машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэринүүдые бүримүһэн дүүргэхэ ябадал болоно. Иимэ дээрэһээ «МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэрииe зүбөөр тооложо гаргахын түлөө колхозуудта үгтэхэ счёдые тогтоомол болзор соонь барюулха ба тэрэ счёдой ёһоор колхозуудай ороохо ба бусад культурануудые тушаахын түлөө гүрэнэйн гөө үмэнэ харюусалгатай байһан тухайнь МТС-эй директорнүүдтэ болоод, мүн уялгата тушаалгын түсэбые дүүргэһэн шэнгеэр натуротүлбэрииe хүсэд нэхэжэ абахын түлөө харюусалгатай байһан тухайнь бэлэдхэлэй Наркомадай районно түлөөлэгшэдтэ һануулха» гэжэ ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй «1945 ондо урғаса хуряаха ба хүдөө ажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай» тогтоол соо бэшэгдэһэн байха юм.

1945 оной урғаса хуряалга ба хүдөө ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха хүдэлмэринүүд эхилһээр үнихэн болобо. Энэ үе соо түрүү колхозууд нилээдгүй амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ, гүрэндэ таряа талха тушааха жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхэтээ хамта машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэринүүдые саг соонь оруулна. Хуряалгын бүхы хүдэлмэринүүдые бүримүһэн шиидхэһэн Закаменай аймагай олохон колхозууд гүрэндэ таряа тушааха ба МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэринүүдые саг болзор соонь оруулжа байна. Сэлэнгын аймагай Тельманэй, Молотовой (Загастайн сомон), Куйбышевэй, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд таряа тушаалга ба МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэринүүдэй түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэһэн байха юм.

Колхозуудай тарьяахуряалгые эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ һурилэлгэ, сохилгые түхэреэн сүүдхэ соо ябуулан, гүрэндэ таряа тушаалгые үдэр һүнигүй эмхидхэхэ хэрэгтэ МТС-үүдэй директорнүүд болон нютагуудтахи партийна, советскэ, газартаряалангай органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй бодото туһа хүргэһэн газарнуудай колхозууд иимэ үльгэр жэшээ харуулна

Гэбэшье, республика дотор МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэриин түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна. Байгша оной октябриин 5-ай мэдээгээр МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэриин түсэб республика соо оройдоо 10,8 процент дүүргэгдэһэн байха юм. Мухаршэбэрэй, Бичурын, Байкало-Кударын, Кяхтын, Кударын аймагууд МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэриин таряа илангаяа хангалтагүйгөөр оруулна. Гадна, Сэлэнгын, Кяхтын, Түнхэнэй, Тарбагатайн ба бусад аймагуудай колхозууд бэлэдхэлэй пунктнуудта тушааһан таряагаа гансал уялгата түлбэринүүдтэ оруулжа. ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедээр байгуулагдаһан гуримые хазагайруулжа байха юм.

МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэринүүдэй түсэбые дүүргэхэ ябадал гүрэндэ уялгатаар таряа тушааха хэрэгтэл тон адли удхашанартай байна. Тиимэдэ колхоз бүхэн таряа һурилэлгэ, сохилгонуудые түхэреэн сүүдхэ соо эмхидхэжэ натуротүлбэринүүдые саг соонь дүүргэхэ бүхы аргаяа хэрэглэхэ уялгатай. МТС-үүдэй дирекци ба партийна организацинууд болбол комбайн болон молотилкануудые таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилүүлхэ, колхозуудай гүрэндэ тушааха тарлагаа автомашинаар зөөхэ ябадалда бодото туһаламжа үзүүлхэ байна. Тиигэбэл натуротүлбэринүүдэй түсэб хараалагдаһан болзор соо дүүргэгдэхэ байһанинь лабтай.

Натуротүлбэринүүдые саг соонь оруулха хэрэгтэ аймагуудай партийна, советскэ органууд болбол колхоз, МТС-эй хүсые дүүрэн элсүүлхэ зорилготой гээшэ.

НҮХЭР СТАЛИН АМАРАЛТАДА ГАРАБА

Үсэгэлдэр, октябриин 9-дэ СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр И. В. Сталин амаралтада гараба. (ТАСС).

Г-н Э. Бевиндэ, Нэгэдэмэл Королевствын гадаада хэрэгүүдэй министртэ

Лондон

Союзна Великобритани дээрэһээ мордон ошохо дээрээ, господин министр, намда ба минии сотрудниггуудта дулаан угтамжа үзүүлһэнэйнь түлөө Британска правительствода минии халуун баяр хүргэхыетнай Танииe гуйнаб.

Манай бүгэдын дайсадай урдаһаа ябуулагдажа, илалта түгэлдэрөөр дүүрэһэн дайн соо бэхижэһэн манай хани барисаан хадаа бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай байдалые бэхижүүлхэ ба Великобритани ба Советскэ Союзай арадуудай аша туһын тула улам саашалачь үргэлжэлүүлхэ, ба тэрээнэй зам дээрэ ушарһан саг зуурын бэрхэшээлнүүдые дабахабди, бидэнэр хамтадаа энэ агууехэ зорилго амжалта түгэлдэрөөр туйлаха тээшэ эрмэлзэхэбди гэжэ найдапаб.

В. МОЛОТОВ.

Г-н Молотовто, г-н Бевинэй эльгээһэн нюурайнь бэшэг

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй конференциин һүүлдэ Англиһаа мордоходоо Танай эльгээһэн һайхан сэдьхэлтэ бэшэгые абажа, ехэтэ баярлабаб.

Советскэ Союз ба Великобританиин арадуудай аша туһын тулада бүхы дэлхэй дээрэ эбтэй энхэ байдалые бүхэжүүлхын тулада манай хани барисаа саашадаа байха ёһотой гэһэн Танай найдалгые би хубаалдаха байнаб.

Энэ зам дээрэ бэрхэшээлнүүдтэй ушаржа болохо байнабди гэжэ Та хэлэнэт, тиибэшье манай эрмэлзэн байгаа хэрэг зорилго хадаа тэды ехэ шухала тула, энэ агууехэ зорилгоо туйлахын түлөө бүхы оролдолго хүсэеэ гаргаха ёһотойбди. Хүн түрэлтэн болбол бүхы дэлхэй дээрэ эбтэй энхэ байдал ба экономическа хүгжэлтэ болон ажа амидаралай хэмжээе дээшэлүүлгые хүсэжэ байнал. Энээниие бэелүүлхэ хэрэг хадаа манай анха түрүүшын зорилго болохо ёһотой.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдыв „Эхын алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха гэбэл:

Найман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БАБУЕВА Цырмае—Хэжэнгын аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. ТЫКШЕЕВА Сандыма Тыкшеевнае—Хэжэнгын аймагай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БОРОЕВА Бурема Ананьевнае—Хэжэнгын аймагай, «Улаан Таряачин» колхозой колхозница.
2. ГАЙФУЛЛИНА Мафрузя Гайфуллевнае—Хэжэнгын аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. ГАЛСАНОВА Хархан Галсановнае—Хэжэнгын аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. ЗАИГРАЕВА Степанида Федоровнае—Хэжэнгын аймагай, «Заветы Ильича» колхозой колхозница.
5. ИВАНОВА Марфа Амосовнае—Хэжэнгын аймагай, Шалоты тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
6. КОВАЛЕВА Ульяна Мартыновнае—Хэжэнгын аймагай, Сулхара тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
7. КУПРИЯНОВА Анна Семёновнае—Хэжэнгын аймагай, «Октябрь» колхозой колхозница.
8. ЛОНЦОВА Мария Ивановнае—Хэжэнгын аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
9. МЯСНИКОВА Василиса Михайловнае—Хэжэнгын аймагай, «Заветы Ильича» колхозой колхозница.
10. ТЕРЕНТЬЕВА Лепестинья Кондратьевнае—Хэжэнгын аймагай. «Ударник» колхозой колхозница.
11. ЧЕРНЫХ Крестинья Васильевнае—Хэжэнгын аймагай, Михайловска тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АМГАЛАНОВА Бутидые—Хэжэнгын аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. АНДРЕЕВСКАЯ Александра Федотовнае—Хэжэнгын аймагай, «Октябрь» колхозой колхозница.
3. БАЛДУЕВА Цыкса Михайловнае—Хэжэнгын аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. БОНДАРЕВА Василиса Агафоновнае—Хэжэнгын аймагай, Сулхара тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
5. БУЗИНА Глафира Трофимовнае—Хэжэнгын аймагай, Сулхаринска лесоучастогай хүдэлмэришэн.
6. ГАРМАЕВА Цырмае—Хэжэнгын аймагай, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
7. ЕЛИСТРАТОВА Лукерья Кузьминичнае—Хэжэнгын аймагай, Сулхаринска лесоучастогай хүдэлмэришэн.
8. ИВАНОВА Вера Степановнае Хэжэнгын аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
9. ИСМАГИЛОВА Юзлибина Бикеневнае—Хэжэнгын аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
10. КУПРИЯНОВА Вера Васильевнае—Хэжэнгын аймагай, «Октябрь» колхозой колхозница.
11. САМПИЛОВА Бутит Сампиловнае—Хэжэнгын аймагай, «Комсомол» колхозой колхозница.
12. СИДОРОВА Парасковья Ивановнае—Хэжэнгын аймагай Михайловска тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АГАПИТОВА Евдокия Васильевнае—Хэжэнгын аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. БАДМАЕВА Балма Бадмаевнае—Хэжэнгын аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
3. БОРБАНИЕВА Пыбжит Борбаниевнае—Хэжэнгын аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. БЕЛОГОРОВА Нина Казимировнае—Хэжэнгын аймагай, Сулхаринска лесоучастогай хүдэлмэришэн.
5. БЫКОВА Лукерья Иосифовнае—Хэжэнгын аймагай, «Октябрь» колхозой колхозница.
6. ГАБДУЛГАНИЕВА Гильмизичанние—Хэжэнгын аймагай, «Ударник» колхозой колхозница.
7. ГРЕШИЛОВА Дарья Нефедовнае—Хэжэнгын аймагай, «Ударник» колхозой колхозница.
8. ДАВЫДОВА Пелагея Давыдовнае—Хэжэнгын аймагай, Сулхара тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
9. ДОРЖИЕВА Циндыма Доржиевнае—Хэжэнгын аймагай, «Комсомол» колхозой колхозница.
10. ДРИЕВСКАЯ Александра Григорьевнае—Хэжэнгын аймагай, Сулхара тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
11. ЕДРИХИНСКАЯ Домна Андреевнае—Хэжэнгын аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
12. ЗАИГРАЕВА Степанида Тихоновнае—Хэжэнгын аймагай, «Заветы Ильича» колхозой колхозница.
13. ИВАНОВА Екатерина Михеевнае—Хэжэнгын аймагай, «Ударник» колхозой колхозница.
14. КРИВОШЕЕВА Аграфена Артамоновнае—Хэжэнгын аймагай ударник колхозой колхозница.
15. КУЛАКОВА Аксинья Владимировнае—Хэжэнгын аймагай, Сулхаринска лесоучастогай хүсэд бэшэ дунда һургуулиин хүдэлмэришэн.
16. НИКИФОРОВА Парасковья Сергеевнае—Хэжэнгын аймагай, «Октябрь» колхозой колхозница.
17. НОМТОЕВА Бутедые—Хэжэнгын аймагай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
18. ПАВЛОВА Фекла Антоновнае—Хэжэнгын аймагай, «Ударник» колхозой колхозница.
19. САНГАЖАПОВА Мэдыгмас—Хэжэнгын аймагай. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
20. СПИРИДОНОВА Степанида Алексеевнае—Хэжэнгын аймагай «Ударник» колхозой колхозница.
21. ТАРАБУКИН Акулина Марковнае—Хэжэнгын аймагай, Кижинга тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
22. УВАРОВА Мария Перфильевнае—Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
23. ФИЛИППОВА Хавронья Лаврентьевнае—Хэжэнгын аймагай, «Заветы Ильича» колхозой колхозница.
24. ЦЫПЫЛОВА Мария Григорьевнае—Хэжэнгын аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
25. ЦЫРЕМПИЛОВА Цыремжит Цыремпиловнае—Хэжэнгын аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
26. ЭРДЫНЕЕВА Цыбжидые—Хэжэнгын аймагай, «Зургаапай Зам» колхозой колхозница.
27. ЮРЬЕВА Ольга Григорьевнае—Хэжэнгын аймагай, Шалоты тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо М. ЧУВЬЮРОВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин уялгые дүүргэгшэ В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1945 оной июлиин 15.

Һү һааха түсэбөө 203 процент дүүргэбэ

Анастасия Еремеевна Овчинникова нютагай үүлтэрэй 12 үнеэ түрүүлжэ бүхы түлнүүдэө пэдэшье хоролтогүйгөөр тэнжээһэн байна. Мүн харууһалдаг эдэ үнеэдынь булта тобир тарганууд юм.

Нүхэр Овчинникова һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхын түлөө үнеэдээ саг үргэлжэ оролдосотой һайнаар харууһалдаг байна. Хабар, зун, намарай үеын адуулга эрхимээр эмхидхэһэнэй ашаар энэ нүхэр байгша оной 9 һара соо 17.054 литр һү хаажа, түсэбөө 203 процент дүүргээ. Тэрэнэй түлөө Анастасия Еремеевна ажалай нэмэлтэ түлбэри болгон 92 пүүд һү гү, али 3,5 пүүд тоһо абаха болоһон байна.

Иволгын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшан Анастасия Еремеевна Овчинникова саашадаа үшөө ехэ һү һаахын түлөө бүхы хабаяа гаргана. Мүнөө нүхэр Овчинникова малай үбэлжэлгэдэ эршэмтэйгээр бэлэдхэлсэжэ байха юм.

Б. ЦЫБЕНДОРЖИЕВ.

БМАССР-эй СОВНАРКОМДО

1945 ондо намарай пар хахалалга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан трактористнууд ба колхозниггуудые урмашуулха хэмжээнүүд тухай

«1945 ондо намарай пар хахалалга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан трактористнууд ба колхозниггуудые урмашуулха хэмжээнүүд тухай» ССР Союзай Совнаркомой тогтоолые гүйсэдхэн, БМАССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй тогтоохонь:

1. Колхозуудай правлениинүүдтэ кигэжэ зүбшөөрхэ гэбэл:

а) намарай пар хахалалгын сезонно нормые дүүргэһэн МТС-үүдэй трактористнуудта 60 ажалта үдэр хүртэр хэмжээтэй шан, мүн байгуулагдаһан сезонно нормонуудаа үлүүлэн дүүргэжэ байхадань, нормоһоо гадуур хахалһан намарай парай гектар бүхэнэй түлөө нэгэ дахин хэмжээтэйгээр шан олгохо;

б) намарай пар хахалжа байһан трактористнуудта намарай пар хахалалга дээрэ олоһон ажалта үдэр бүхэндэнь гарантийна натуральна минимумай тооһоо нэгэ килограммһаа бага бэшэ таряа авансаар үгэхэ;

в) Намарай пар хахалалгын сезонно даалгабариие морёор гү, али паар сарнуудые хүллэжэ сезонно нормонуудаа дүүргэһэн колхозниггуудта 10 ажалта үдэр хүртэр хэмжээтэйгээр шан олгохо, мүн намарай пар хахалалга дээрэ сезонно нормонуудаа үлүүлэн дүүргэжэ байхадань, сезонно нормын түсэбһөө гадуур хахалһан гектар бүхэнэй түлөө хоёр дахин хэмжээнэй ажалта үдэр үгэхэ.

ЗЭДЫН АЙМАГ

Хэниинь түрүүлэгшааб

Иван Плюснин ба Степан Зарубин хоёрой мүрысөөн

Сагаан-Усанай машинно-тракторна станциин комбайнернууд болон трактористнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Тэрэнэй ашаар тус МТС комбайнаар таряахуряаха түсэбөө октябриин 1-эй мэдээгээр 114,3 процент болгоһон байна.

Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг комбайнер Иван Плюснин гэгшэ сезон соо 500 гектар хуряаха уялга абажа Бухэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, «Социализм» колхоздо хүдэлмэрилдэг комбайнер Степан Зарубин гэгшые мүрысөөндэ уриһан юм. Мүнөө нүхэр Плюснинай хүдэлмэриин дүнгые гаргахада хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ байна. Дүүрэн бэшэ мэдээгээр нүхэр Плюснин 463 га таряа һайн шанартайгаар хуряаһан байха юм.

Плюснинай мүрысэһэн комбайнер Зарубин баһал һайн жэшээнүүдые харуулжа ябана. Нүхэр Зарубин хамта 348 гектар таряа хуряагаад, саашалаа бүри ехэ амжалтануудые туйлажа, мүрысэһэн нүхэр Плюснин гэгшые хүсэхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна.

ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. Я. Наталевичтэ Болгариин онсо эрхэтэ элшэн сайд ба түлөөлэгшэ министр господин Д. Михалчев гэгшэ этигэмжүүлгын грамотануудые барюулба

Октябриин 9-дэ Кремльдэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. Я. Наталевич болбол өөрынгөө этигэмжүүлгын грамотануудые барюулһан Болгариин онсо ба бүрин эрхэтэ элшэн сайд ба түлөөлэгшэ министр господин Д. Михалчевтай уулзаба.

Господин Д. Михалчевтай сугтаа худалдаа наймаанай миссиин советнигүүд г. г. Б. Христов, В. Владов ба миссиин гурбадахи секретарь г-н Д. Пеев ерэлсэһэн байна. Тэдэнэрые элшэн сайдынь Н. Я. Наталевичтэй уулзуулба.

Этигэмжүүлгын грамотануудые барюулхада СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшо В. Г. Деканозов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. Ф. Горкин, СССР-эй НКИД-эй балканска оронуудай таһагые даагша А. А. Лаврищев, СССР-эй НКИД-эй протокольно таһагые даагша Ф. Ф. Молочков гэгшэд байлсаба.

Этигэмжүүлгын грамотануудые барюулһанай һүүлээр Н. Я. Наталевич болбол господин Д. Михалчевтай хөөрэлдөө хэбэ. Тус хөөрэлдөөн болоходо В. Г. Деканозов байлсаба.

Советскэ Союзай 77 геройнуудые хүмүүжүүлһэн училища

ЧУГУЕВ (Харьковска область), (ТАСС). Чугуевска авиационно училища тогтоһонһоонь хойшо өөрынгөө 7 жэлэй ойе тэмдэглэхээ байна. Гансахан Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ тус училища хэдэн зуун лётчигуудые һургажа гаргаһан байгаа. Энэ училищада һуража гараһан 77 хүнүүдтэ Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоо. Эдэ алдарта советскэ ассануудай тоодо гурбадахин Советскэ Союзай Герой Иван Кожедуб: хоёрдохёо Советскэ Союзай Геройнууд Владимир Лавриненков, Андрей Боровых болон Александр Клубов гэгшэд бии. Алдарта Сталинска соколнуудай нэрэнүүдынь училищиин «Алтан ном» соо бэшэгдэхэй.

Советскэ Союзай һонин

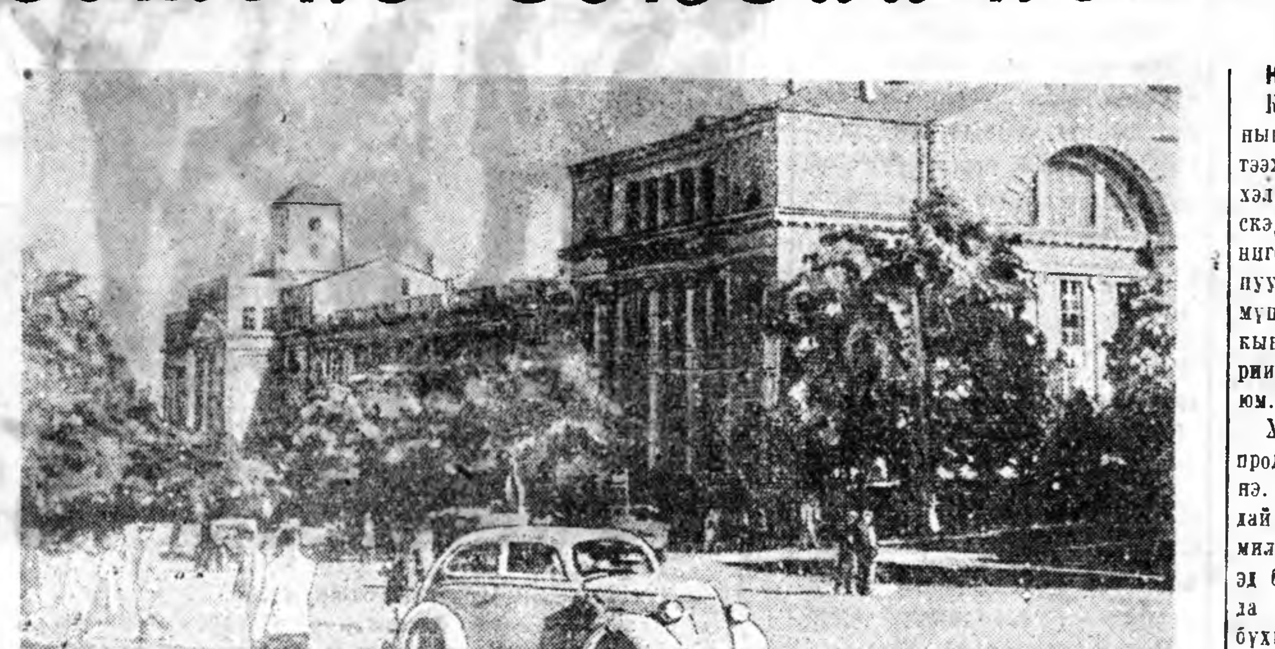
ЭХЭ ОРОНДОО БУСАЖА ЕРЭЛГЭ

МИНСК, октябриин 8. (ТАСС). Белоруссиин городууд болон тосхонуудта немецкэ дарлалтаһаа Улаан Армяар сүлөөлэгдэһэн советскэ гражданинуудай бусажа ерэлгэ үргэлжэлһөөр. 150 мянга гаран хүнүүд түрэһэн нютагтаа бусажа ерэбэд. Тэдэнэртэ зам харгыдань туһаламжа үзүүлэгдэнэ. Түмэрзамай станцинууд дээрэ гэртээ бусагшадта әдеэ хоол үгтэнэ, хэрэгтэй бологшодтонь хубсаһа хунар ба гуталаар хангана. Үнэшэн үхибүүд хадаа тусгаар үхибүүдэй байшангуудта эльгээгдэнэ.

Бусажа ерэһэн бүхы гражданинуудта удаа дары хүдэлмэри үгтэхэдөө, тэдэнэрэй мэргэжэлнүүдые хараадаа абанад.

АРАДУУДАЙ ТАНЕЦЫН БҮХЭРОССИЙСКА ХАРАЛГА

РСФСР-эй Совнаркомой дэргэдэхи искусствонуудай хэрэгүүдэй Управлениэр эмхидхэгдэхэ арадуудай танецын коллективүүдэй Бүхэроссийска харалга ойрын үдэртэ эхилхэ байна. Энэ хадаа Свердловскодо, Горькодо болон Ростов-на-Донуда боложо, эндэ 22 городуудай профессиональна коллективүүд суглархa юм. Харалгын программа соо арадуудай 100 зүйлэй танецнууд харуулагдаха юм.

Советскэ Союзай городуудаар. Киев городто. УССР-эй Академи наукын байшан.
Г. Угриновичын фото (ТАСС-эй фотохронико).

ОКТЯБРИИН УРДА ТЭЭХИ КОЛХОЗНО ЯРМАРКА БОЛОХОНЬ

КИЕВ. (ТАСС). Советскэ Украинын столицада Октябриин урда тээхи ехэхэн ярмарка нээгдэлдэхэл боложо байна. Тэрээндэ Киевскэ, Полтавска, Житомирско, Черниговскэ болон Винницкэ областьнуудай колхозууд ба колхозниггууд, мүн тэрэшэлэн Киев ба республикын бусад городуудай ажаүйлэдбэриин предприятинууд хабаадалсаха юм.

Хүдөө ажалай ехэхэн тооной продуктнуудые асархаар хүлеэгдэнэ. Столицын худалдаа наймаануудай организацинууд болбол 17,8 миллион түхэригэй ажаүйлэдбэриин эд бараануудые үгтамжын наймаанда гаргаха болоо. Ярмарка дээрэ бүхы дээрээ 335 миллион түхэригэй эд бараанай эрьелтэ болохо юм.

Колхоз ба колхозниггуудай хүдөө ажалай продуктнуудые асархадань туһаламжа үзүүлхын тулада түмэр замууд дээрэ тусхай вагонууд, тэрэшэлэн Днепровско пароходство болбол тусгаар ашаанай болон пассажирска пароходуудые таһалжа үхэ юм. Киевскэ вокзалһаа ярмарка болохо Подола хүртэр ябадаг трамвайна вагонуудай тоонь олошоруулагдаха байна.

Эндэ ерэһэн колхозниггуудай орохо выставкэ нээгдэхээр хараалагдана. Эндэ ерэһэн колхозниггуудай орохо гэр байра гоё һайханаар түхеэрэгдэнэ.

Кронштадт городто

КРОНШТАДТ. (ТАСС). Кронштадтайхид хадаа дайн сэрэгэй ушаруулһан шархые түргэнөөр эдэгээжэ байна. Город болбол сэрэгэй урда тээхи байдалдаа орожо байха юм. 4 мянган дүрбэлжэн метр хүртэр гэр байрануудай талмай һэргээн бодхоогдоо. Ехэнхи байрануудынь шэрдэгдэнхэй. Харгынууд болон проспектнүүдые заһабарилжа байнад. Үйлсэнүүдээрэнь автобусууд ябажа байна.

Ойрын үедэ насосно станци түхеэржэ, уһа абадаг газарые заһабарилхаар хараалагдаа. Мүн уһа урадхадаг шэнэ магистраль бии болгогдохонь. Городой главна үйлсэнүүдые шэнээр асфальтировалжа эхилээ.

Кинотеатр, һургуулинууд, больницанууд шэнээр баригдахаар хараалагдаба. Городой поликлиника ба грязелечебнипые капитальнаар заһабарилхань.

Партийна ажабайдал

КОЛХОЗНО ЭМХИДХЭГШЭ

(Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин дүй дүршэлһөө)

Прибайкальска аймагай Туранлайн сельсоведэй Чкаловай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Филипп Сергеевич Помулевтой, бидэнэр колхозой правлени соо уулзаа һэмди. Тиихэдэ сентябрь һара дүүрэжэ, октябрь һара эхилбэшье һаа, таряахуряалга болон сомолго түлэг дундаа ябуулагдажа байһан үе байгаа.

Тиихэ зуураа таряа сохилго ба тушаалгаар тус колхоз аймаг соогоо ехээр гээгдэжэ, таһалдабарида ороод байһан юм. Филипп Сергеевич болбол энэ гээгдэнги байдалаа ойрын хэдэн үдэр соо усадхаха тушаа хэмжээ-ябуулгануудые колхозойнгоо правленитэй хамта хараалжа байгаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнда хабаадалсахадаа хатуу шэрүүн тулалдаануудай үедэшье иигэжэ һанаагаа зобоогүй бэлэйб, мүнөө колхозойнгоо таһалдалда ороод байхада унтаха хэбтэхэ аргамни байхагүй гэжэ нүхэр Помулев хөөрэбэ.

Эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудай дунда партийно-политическэ хүдэлмэрие үргэнөөр эмхидхэдэг Филипп Сергеевичын автобиографи богонихон байна. 1918 ондо урдань Кабанскын, мүнөө Прибайкальска аймагай Карымска тосхондо түрэжэ, бага бальшар наһанһаан хүдөө ажал дээрэ хүдэлмэрилөө һэн.

1941 он. Немецко-фашистска эзэмдэгшэд арюун нангин Эхэ оронойнай добтолжо оробо. Дайн сэрэгэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, Филипп Сергеевич фронтдо ошоод, Москва шадарһаа эхилжэ, Сталинград болон советскэ Крым хүртэр хатуу шангаар тулалдаха зуураа хэдэн арбаад фрицүүдые тоншоһон бэлэй. 1943 ондо ВКП(б)-гэй зэргэдэ орожо, Ленин—Сталинай партиин нэрэ зүүхэ хүндэтэ эрхэ олобо. Өөрынгөө Эхэ ороной түлөө ами бэеэ хайралангүйгөөр тулалдажа ябатараа хүндөөр шархатажа, түрэһэн нютагтаа бусажа ерэхэ баатай болоһон бэлэй. Мүнөө үбсүүн дээрэнь «Дайшалхы габьяагай түлөө» медаль яларна.

Түрэл колхоздоо бусажа ерэһэнһээн хойшо шархынгаа эдэгээгүй байтар ажалда оробо. 1945 оной январь һара соо партийна организациингаа тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэ нүхэр Помулев болбол нэгэн дуугаар секретаряар һунгагдаба. Тэрэ гэһээр бүхы коммунистнуудайнгаа болон партиин айкомой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй халуун туһаламжатайгаар, колхозоо ажахын ба эмхидхэлэй талаар бүхэжүүлхэ тушаа эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудай дунда ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри эрхилжэ, колхозойнгоо правлениин ажал ябуулгада хатуу шанга хиналта табижа, партиин уставаар үгтэһэн эрхэеэ бэелүүлжэ эхилбэ.

Тус парторганизациин бүхы члениүүдэй эдибхитэй хабаадалгатайгаар Чкаловай нэрэмжэтэ колхоз болбол хабарай тарилгые агротехническэ богонихон болзор соо үнгэргэжэ шадаба. Тэрэшэлэн адууһа малдаа элбэг тэлбэг хүрэхэ үбһэ тэжээл хангаба. Мүнөө таряахуряалга, сомолго болон тушаалгые баһал амжалтатайгаар үнгэргэжэ, аймаг соогоо түрүү һуури эзэлжэ ябана. Энэ колхозой хоёрдохи таряан ажалай бригада үндэр баян илалтын ургаса туйлахэ талаар колхоз соогоо шалгаржа гараба.

Фронтовик-патриот нүхэр Помулевой хүтэлбэрилдэг партийна эхин организаци хадаа аймаг соогоо эрхим парторганизацинуудай нэгэндэ тоологдоно. Партийна суглаануудые удаа дары дүүрэн бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэхэһөө гадна, тэрээн дээрээ шухала асуудалнуудые хэлсэжэ, колхозойнгоо коммунистнуудые политическээр хүмүүжүүлдэг болонхой. Энэ парторганизациин коммунистнуудай хамтын суглаануудай протоколые абаад үзэхэдэ: гаряанажалай бригадын бригадирнууд-коммунистнуудай тоосоото элидхэл; бригадануудай хоорондохи социалистическэ мүрысөөнэй ябаса тухай; түрүү хүнүүдые партида абаха тухай; комсомольско организациин хүдэлмэрие һайжаруулха тухай; малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг коммунистнуудай ажал хүдэлмэри тухай; политһургуулиин ба кружогой хүдэлмэри тухай гэхэ мэтын тон тодорхой асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээд, тодо һонор ба богонихон шиидхэбэринүүд абтабашье һаа, тэрэнэй дүүргэлтэнь саг үргэлжэ шалгагдажа байдаг юм. Тэрэшэлэн сэрэгэй албахаагшадай бүлэнэртэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудта болон сэрэгэй албанһаа табигдагшадта туһаламжа үзүүлхэ тухай партийна суглаан дээрэ нэгэнтэ бэшэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байха юм. Мүнөө тус колхозой 12 сэрэгэй албахаагшадай бүлэнэр түлеэ залһаар ба бусад юумээр дүүрэн хангагданхай. Энэ колхозойхид байгша оной 10 һарын туршада фронтовигуудай бүлэнэртэ туһаламжа болгон 400 килограмм гурил талха, 62 центнер үрһэнэй хартаабха, 15.500 түхэриг мүнгэн туһаламжа үгэбэ. Мүн хубсаһа хунар, эд бараа болон бусад туһаламжанууд үгтэһэн байгаа.

Таряахуряалгын үедэ партийна организаци болбол таряанай гээлтэ хоролтотой эрид шууд тэмсэжэ шадаа. Эндэхи һургуулиин багшанар һурагшадтаяа хамта колосуудые суглуулгада эдибхитэйгээр хабаадалсаба. Колхозой үбгэд хүгшэдшье колос суглуулгада һургуулиинхидһаа заахашье дутангүйгөөр хүдэлмэрилбэ.

Колхоз соогоо партийно-политическэ болон агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэринүүдые зүбөөр эмхидхэжэ, социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо абаһан уялгануудаа хүндэтэйгөөр дүүргэхэ талаар харюусалга колхознигуудтаа хүмүүжүүлжэ шадаһан парторганизациин хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Помулев болбол коммунистнуудай, комсомолецуудай болон партийна бэшэ эдибхитэдэй дунда авторитет хүндэтэй болоо.

А. ЕГОРОВ.

ЭДЭНЭР ТАРЯА ТУШААЛГА ДЭЭРЭ ШАЛГАРАА

Транспортна бригадануудай түрүүшүүл тухай хэлэе

Гурэндэ тушааха таряа шэрэхэ талаар эмхидхэгдэһэн залуушуулай транспортна бригадануудай республиканска социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон түрүү зэргын залуушуул абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Таряа шэрэхэ түсэбүүдээ саг соонь дүүргэһэн залуушуулай транспортна бригаданууд Сэлэнгын аймагта үсөөн бэшэ бии. Эдэнэр таряахуряалгын эхилһэнһээ хойшо бэлэдхэлэй пунктнуудта эрхим шанартай таряа таһалгаряагүйгөөр зөөһэн ба зөөжэшье байха юм.

Курумканай аймагта гүрэндэ таряа тушааха залуушуулай 7 транспортна бригада хүдэлмэрилнэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Гомбо Цыреновагай бригада 1.200 гаран центнер таряа шэрэжэ тушаагаад, жэлэйнгээ түсэбые 100 процент дүүргэһэн байна.

Торийн аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо нүхэд Байдуков, Цыбенов, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо нүхэр Цыбикова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг залуушуулай транспортна бригаданууд хоёр-хоёр улаагаар таһалгаряагүйгөөр таряа зөөнэ.

Кабанскын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо эмхидхэгдэһэн залуушуулай транспортна бригадые нүхэр Елевская гэгшэ хүтэлбэрилнэ. Энэ бригадын члениүүд 900 шахуу пентнер таряа шэрэжэ, жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ шахуу.

Зүгөөр, олонхи аймагуудай таряа шэрэхэ залуушуулай транспортна бригаданууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байха юм. Тэдэнэр социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо даажа абаһан уялгануудаа мүнөө хүртэр үнэн хэрэгүүдээр бэелүүлнэгүй. Мүн ВЛКСМ-эй зарим айкомууд ба колхозуудтахи комсомольско эхин организацинууд таряа шэрэхэ транспортна бригадануудай республиканска социалистическэ мүрысөөе бодото хүтэлбэреэр хангана гүй.

Таряа шэрэхэ залуушуулай транспортна түрүү бригадын члениүүдэй ульгэр жэшээе халан абажа, республикын бүхы залуушуул бэедээ абаһан уялгануудаа саг болзор соонь арюун нангинаар дүүргэхэ зорилготой.

А. ТОЛСТЫХ.

Эмхи журам угы дээрэһээ

Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз таряахуряалгые таһалдуулжа байна

Ново-Брянска сельсоведэй Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз таряанажалаар аймаг соогоо ехэ тээшэ тоологдодог юм. Энэ колхоздо республикын суута ефремовец Серпион Кириллович Киселёв хүдэлмэрилдэг байна. Нүхэр Киселёв ефремовскэ звеное хүтэлбэрилһөөр хэдэн жэл болоно, үндэр ургаса ургуулдаг эрхим шадабаритай мастер болонхой. Мүнөө Киселёвой звено таряахуряалгын үедэ унтаха нойргүйгөөр хүдэлмэрилжэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Нүхэр Киселёв звеногойнгоо член бүхэндэ тодо һонор хүтэлбэри үгэжэ, тэдэнэрэй ажал хүдэлмэрие зүбөөр эмхидхэхын хажуугаар өөрөө жаткаар таряа хадаха болон хуряалгын бусад хүдэлмэринүүдтэ ябахадаа үдэрэйнгөө нормонуудые саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ.

Теэд, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой правлени ба партийна организаци, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Евстифеев, партийна организациин секретарь Позднякова болбол артелиингаа бүхы бригада, звено болон члениүүдые киселевойхид шэнгеэр хүдэлмэрилүүлхэ тушаа оролдоногүй. Хэрбээ киселёвойхидой хүдэлмэриин дүршэл шадабарие бүгэдын дунда нэбтэрүүлжэ шадаа һаа, тус колхоз таряахуряалгаар хамагые түрүүлжэ ябаха һэн. Социалистическэ хүдөө ажалай түрүүшүүлэй үнэтэ дүршэлые дэлгэрүүлэн, колхознигуудай ажал хүдэлмэрие зүбөөр эмхидхэхэ хүн бүхэндэ үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ ба эрхим шанар туйлуулха хэрэгые мартажархиһан дээрэһээ эндэхи хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала хэмжээнүүдые үнгэргэхэ тушаа юушье хэдэггүй болошонхой. Тэрэнһээ болоно Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз, таряахуряалга, илангаяа гүрэндэ тушаалгаар хамагай хойно шэрэгдэжэ ябана.

1.555 гектар ороохото культурануудай тарилгын хуряалгые аяар октябриин 5 хүртэр дүүргээгүй байба. Энэ үдэрэй мэдээгээр үшөө 400 шахуу гектар таряаниинь хуряагдаагүй байгаа. Һурилэлгэ, сохилго бүришье хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Таряахуряалгын хүдэлмэринүүдэй хоорондо эхилхэһээ хойшо забһар гаргажа, хадагдаһан таряагаа үни удаан болтор хуряангүй поли дээрээ хэбтүүлһэн байха юм. Мүнөө болоходо һурилэлгэ, сохилгын дунда ехэ забһар гарганхай. Октябриин 5-ай мэдээгээр хадагдаһан 1.174 гектарай оройдоо 700 га һурилһэн, 444 гектарай таряа сохиһон байха юм.

Таряахуряалгын хүдэлмэринүүдэй, илангаяа һурилэлгэ, сохилгые иимэ ехээр унжагайруулһанһаа болоно гүрэндэ таряа тушааха түсэбэйнь дүүргэлтэ таһалдажа байна. Гүрэндэ тушааха таряае бэлэдхэлэй пунктнуудта тухэреэн сүүдхэ соо ябуулхын оронда, эдэнэр аяар 2—3 хоножо нэгэ автомашинаар таряа шэрэдэг юм. Һүүлэй мэдээгээр бэлэдхэлэй пунктнуудта оройдоо 402 центнер таряа тушааһан байба.

Таряахуряалгын хүдэлмэридэ ябадаг олонхи колхознигуудынь байгуулагдаһан нормонуудаа дүүргэнэгүй. Илангаяа һурилэлгэ, сохилгодо ябагшад ажал хүдэлмэридөө унжагай нобшоор хандана.

Бригада, звено болон колхознигуудай дунда политическо-нитын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай. Партийна организаци болбол колхознигуудай дунда уншалга, хөөрэлдөөнүүдые үдэр бүри үнгэргэжэ, тэдэнэрые ажалай үндэр бүтээсэдэ зоригжуулха шухала хэмжээ абаагүй байһаар. Тэрэшэлэн энэ колхоздо социалистическэ мүрысөөн бодотоор эмхидхэгдээгүй байха юм.

Һаяхан ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой бюро боложо Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой таряахуряалга, гүрэндэ тушаалгануудые хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ байһыень тусгаар асуудал болгон зүбшэн хэлсээд, тус артелиин түрүүлэгшэ Евстифеев, партийна организациин секретарь Позднякова гэгшэдэй хуряалга ба гүрэндэ тушаалгые һаатуулжа байһанайнь түлөө тэдэнэртэ партийна зэмэ үгэбэ. Тиихэ зуураа, ВКП(б)-гэй айкомой бюро болбол һаяын үдэрнүүдтэ хуряалгаяа бүрилмүһэн дүүргэжэ, гүрэнтэйгөө түргэн тоосохо ябадал хангахыень тус колхозой правлени ба партийна организацида дурадхаһан тодо һонор хэмжээнүүдые хараалһан байна. **П. ПЕЛЕНИКИНА.**

Хожомдолоо усадханагүй

Эндэхи олохон колхозууд ургаса хуряалгын бүхы хүдэлмэринүүдые унжагайруулан, гүрэндэ таряа тушаалгые һаатуулжа байна. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз илангаяа гээгдэнхэй. Эндэ хуряалга хангалтагүйгөөр ябуулагдахатаяа хамта, һурилэлгэ, сохилго бүри хожомдонхой байха юм. Ургаса хуряалгын энэ шухала хүдэлмэринүүдые удаан темпээр ябуулһан дээрэһээ тус колхоз гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые оройдоо 20 процент дүүргэһэн байна.

Гүрэнэйнгөө урдахи түрүүшын уялгые дүүргээгүй хохидолдо орожо байһан болобошье, тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ефимов хожомдолоо усадхаха тушаа эрид хэмжээ абанагүй. Энэ колхоз таряа һурилэлгэ, сохилгые тухэреэн сүүдхэ соо ябуулха дүүрэн аргатай байһан аад, тэрэнине хэрэглэнэгүй.

Кударын сельсоведэй «Путь Сталина» колхоз ороохото культурануудай хадалгые мэнэ һая болтор унжагайруулаа. Тиигэжэ гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые гушаншье процент болгоогүй байһаар. Тэрэшэлэн «Совет Байкальцев», «XVIII партсъезд» колхозууд гүрэндэ таряа талха тушааха түсэбүүдээ таһалдуулжа байха юм. Эдэ колхозууд ВКП(б)-гэй айком ба аймгүйсэдкомой байгуулһан таряа тушаалгын график дүүргэхэ хэрэгтэ бии байгаа аргаяа бараниинь элсүүлээгүй байханъ жэгшүүритэй байна.

Дээрэхи колхозууд таряа һурилэлгэ, сохилго ба гүрэндэ тушаалгануудай хүдэлмэридэ ябажа байһан колхознигуудай ажалай жаяг заршам шангаар табижа шадаагүй тэдэнэрые амяар амяарайнь хүдэлмэрилүүлхэ ябадал эмхидхээгүй байха юм. Мүн эдэ колхозуудай члениүүд барандаа полевой хүдэлмэридэ элсүүлэгдээгүй байна. Хүдэлмэридэ гараһаншье зарим колхознигуудынь байгуулагдаһан нормонуудаа дүүргэнэгүй.

О. ГРИГОРЬЕВА.

Байкало-Кударын аймаг.

Залхуу хүнэй зүүдэн

Нэрынь мүнөө бү хэлэе,
Нэгэл залхуу тиимэ хүн—
Хээрэ газараа хахалхаар
Хүнһэ ехээр түхеэрэбэ.
　Түргэн ульгам мориндоо
　Түмэр анзаһа шагтагалжа,
　Хонгор добын хаяае
　Хоёр удаа һэтэлбэ.
Огторгой нара харахадань
Орой жааханшье хүдэлөөгүй.
Байра дээрээ байшанхай,
Дээрэһээнь хёлойно,—хайшан гээб?
　Тэрүүн тээшэ харахадань
　Тэргынь һүүдэр «ерыш» гээ.
　Набшатай улаахан улаалзай,
　«Намайе ерээд малтыш» гээ.
Яаһан улаахан улаалзайб даа,
Ямар сэсэгхэн ургаа хаб?
Хэр амтатай эдеэтэй аад,
Хээрэ талада һуугаа хаб?
　Ганса улаалзай малтаха
　Гадаһа хэжэ һуутараа,
　Хүндэ гааһаяа носоожо,
　Хүхэ утаа бааюулба.
Хамарһаань гараһан утаае
Хабарай һалхин абаашана,
Улаан хасартай наранһаа
Уса нюрганиинь дулаасана.
　Амарха унтаха һүниин саг
　Арад зондо үгтөөбшүү,
　Улад зоной нюдэн дээр
　Унтаханшье яагаа зохидгүйб.

Тэргынь һэрүүхэн һүүдэртэ
Тэбхэр тохомынь дэбдеэтэй,
Татуурга бүүргэ эмээлынь
Таатай зохидоор табяатай.
　Хүлэржэ үзөөгүй толгойгоо
　Хүргөөд эмээлдээ үзэнэл ха.
　Хэбтээд һажаадшье абаа һаа
　Хэн намайе зэмэлхэб?
Хэбтэһэн дары һажаба ха,
Хэсүү зүүдэ хараба ха.
Амтан зүүдэндээ таашаажа
Аман соогоо тамшаана:
　Газарлаар шэрэгдэмэ дэлһэтэй
　Галта шаргал моритой,
　Баруун гартаа портфельтэй
　Бажагар шарайтай түрүүлэгшэнь
Гэнтэ дээрэнь хүрэжэ ерээд,
Гэтэжэ хаража байна ха.
Баруун мүрһөөнь гараараа
Бахим барижа бодхооно.
　—Халуунда газар хахалжа
　Хайран бэеэ зобон хаар
　Амтан жэмэс ургуулхаяа
　Абыш эрдэни үрһыем!
Ганса жэжэхэн үрһэеэ
Гартаа шангаар барюулжархёод,
Хараал шэрээл табиншьегүй
Харгыгаар түрүүлэгшэнь ябашаба.
　Тэрэ томо орооһоёо
　Тэргынгээ ойро табимсаарынь
　Үндэр модон набшалаад
　Үүлэндэ хүртэрөө ургашаба.

Ама хэлэ зохолдооһон
Алтан шарахан булканууд—
Дээрэһээ утаһаар уятай
Дэндэлзэжэ байнад ха.
　Бүтүүхэнээр үбшөөтэй
　Бүхэли хониной мяханууд,
　Уусаһаа тоһо бушхуулан
　Уралтажа харагдаа.
Адхын зэргэ эдеэтэй
Амтан жэмэсүүд ургашоод
Абажа ябаһан котёл соонь
Архи болоод гоожоно.
　Бүһэлэжэ гараар тэбэришэгүй
　Бүдүүн басаган хажуудань:
　—Хамта хоюулан амарая,—
　　　　гээд
　Халуу бусалан нэмэллэе.
Огторгой халхама модонойнь
Олон һалаата набшаһан соо
Алаг жаргал зүгынүүд
Амтан мёдоо суглуулна.
　Хүшан шарахан тоһондонь
　Хүргөө хүргөөд долёохоходонь,
　Сурба мянган зүгынүүд
　Сухалаа хүрөөд дунгинэшоо.
Хурлаһан зүгыһөө тэргэдэжэ
Ужам таларуу гүйнэб гээд,
Тэргынгээ шабартай мөөрние
Тэс гэтэр мүргэжэрхёо.
　Тэндээ гэнтэ һэрихэдээ
　Тэнгэри өөдэ харахадань,
　Жэмэстэ модоншье байбагүй...
　Жэргэмэлнүүд лэ эшэгээлнэ.
Борьёл хара үүлэнһээ
Гэзэо орохоёо дүтэлшоо.
Акаһаа шэрэһэн адууниинь,
Аажам талаар эдеэлшоо.
　Мориёо түргэхэн асаржа
　Модонһоонь мулталжа табижархёод.
　Гашуун сайгаа шанахаяа
　Галаа түлижэ маадайна.
Арюун һэрюун намартаа
Ажалша нүхэдүүдиинь таряагаа
Уһэн ажалта үдэртөө
Хэдэн тэргээр хубаахал.
　Хабар зундаа залхууража
　Хамагта шоодбори болоһон ши,
　Арбаад килограмм орооһо
　Арадаа үргэлөөд догдойхолши.

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

ХИЛЫН СААНА

ИСЛАНДИДАХИ УҺАН СЭРЭГЭЙ БА АВИАЦИОННО БАЗАНУУД ТУХАЙ АСУУДАЛДА

СТОКГОЛЬМ, октябриин 8. (ТАСС). Үнгэрэгшэ зунай турша дотор гадаадын хэлбэл болон радио болбол Исланди ороной сэрэгэй стратегическэ талаар тон ехэ удхашанартай байха тухай асуудалые нэгэнтэ бэшэ тэмдэглэн хэлсэһэн байна. Американска командовани болбол 4—5 һараһаа Исланди дээрэхи базануудаа орхихо гэһэн тухай Исландидахи американска сэрэгүүдые командалагшын мэдүүлгые июнь һарада Рейтер агентство дамжуулһан байгаа, гэбэшье американска сэрэгүүд болбол столица шадар рекьявик гэжэ городто нэгэ базые өөһэдтөө үлөөхэ эрмэлзэлгэтэй гэжэ тэмдэглэһэн байгаа. 2 һара үнгэрһэн хойно финскэ радио болбол американска хэблэлые эшэ татан американецууд халаа Исланди дээрэхи базануудаа зандань үлөөхэ хүсэлтэй гэжэ дамжуулһан байгаа.

Харин мүнөө Америкын Холбоото Штадуудай Правительство болбол Исландидахи уһан-сэрэгэй ба авиационно базануудые удаан болзороор арендалан абаха тухай договор хэхые Исландиин правительстводо дурадхаба гэһэн тунхаг журналистнуудай дунда гараһан байна.

ЯПОНИИН АЛТА, САГААН МҮНГЭН БА ПЛАТИНЫН НӨӨСЭНҮҮД ХУУЛЯАР ХУРЯАГДАН АБТАА

ЛОНДОН, октябриин 9. (ТАСС). Рейтер агентствын Токиоһоо дамжуулханъ хадаа: союзна засагаархин Японидо хабаатай дүн хамта 250 миллионһоо үлүү сумматай алта, сагаан мүнгэн ба платинын нөөсые хууляар хуряажа абаба гэжэ Макартурай штаб мэдээсэһэн байна.

АРГЕНТИНЫН ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ПЕРОН ТУШААЛҺААН ГАРАБА

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 10. (ТАСС). Вице-президент Перон гэгшэ хамаг бүхы тушаалһаан, тэдэнэй дунда сэрэгэй министрын тушаалһаашье гаража ошоһон тухай хуулитаар мэдээсэгдээд байна.

ДАРНАН СААЗАЛАГДАБА

БРАЗЗАВИЛЬ, октябриин 10. (ТАСС). Браззавильска радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөө үглөөгүүр Парижда урдань вишийска полициин толгой байһан Жозеф Дарнан гэгшэ буудагдан алагдаба гэнэ.

Дальний гэжэ городто Хитадай базар дээрэ.
Е. Халдеягай фото (ТАСС)-эй фотохронико).

НОРВЕЖСКЭ СТОРГИНГЫН ҺУНГАЛТЫН ДҮНГҮҮД

СТОКГОЛЬМ, октябриин 9, (ТАСС). Стокгольмын радиогой мэдээсэһэн ёһоор, үсэгэлдэр болоһон һунгалта дээрэ зүүнэй партинууд болбол норвежскэ шэнэ Стортингдэ 81 мандат абажа, ехэнхи һуури эзэлһэн байна, ушарынь баруунай партинууд 69 мандат абаба. Һунгагшадай тоо тухай абтаһан һүүлэй мэдээнэй ёһоор, элдэб партинуудай абаһан мандадуудай хубаари иимэ байна гэбэл: (скобко дотор 1936 оной һунгалта дээрэ эдэ партинуудай абаһан мандадуудай тоо харуулагдаһан байна), баруунай парти 28 (35), таряашанай парти 12 (18), арадай христианска парти 9 (2), «Венстре» гэжэ парти 20 (23), хүдэлмэришэнэй парти 73 (70), коммунистическэ парти 8 (0).

ГРЕЧЕСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВО ТУШААЛҺААН ГАРАБА

АФИНЫ, октябриин 10. (ТАСС). Вулгарисын правительствын тушаалһаая гараһан тухай соносхохо зуураа, хэблэлэй вице-министр болбол союзна элшэн сайдуудай баадхажа эрэһэнэй һүүлээр ба январь һара соо һунгуули хэхэ арга бии гэжэ правительствын шиидхэһэнэй һүүлээр, зохихо соносхол гаргагдаа һэн гэжэ мэдүүлбэ. Теэд, орон доторхи томохон партинуудай нэгэнэй толгой болбол һунгуулиие хэхэгүй гэжэ мэдүүлбэ. Премьер-министр болбол «правительствые дүүрэн эрхэгүй байна гэжэ тоолонобди»—гэжэ хуулитаар соносхоһон хүнүүдтэй һунгуулиин тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ шадахагүй байба.

Иимэ кризисые шиидхэхэ «эрхим» аргань хадаа, шэнэ правительство бии болгохо хэрэгые либералнууд ба монархистнууд болохо хоёр таладань даалгаха гэжэ Вулгарис һайшаан дурадхаһан байна.

ЛАВАЛЬ ТОЛГОЙН СААЗАДА ШИИДХЭГДЭБЭ

ПАРИЖ, октябриин 9. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэһэн ёһоор, Лаваль сүүдээр толгойн саазада шиидхэгдэһэн байна.

Манай газетын материалаар хэмжээ абтаба

Нүхэр Краснояров хүдэлмэриһөөн гаргагдаад, сүүдтэ үгтэбэ

...ай хүдөөгэй бэшэгшэ Торийн аймагай Аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Краснояровай обор нобшо хүдэлмэри тухай, тэрэнэй ниитын зөөрие хулгайлжа, үбэршэлжэ ба үрилтэ хэжэ байһан тухай бэшэһэн байгаа.

Тус бэшэг газетэдэ тунхаглангүйгөөр республикын Прокуратурада хэмжээ абахын тулада эльгээгдэһэн юм.

Энэ корреспонденци соо хэлэгдэһэн баримтанууд бүрилмүһэн зүб байжа, нүхэр Краснояров хүдэлмэриһөөн гаргагдажа хуулиин харюусалгада хабаадуулагдахань гэжэ республикын прокуратураһаа манай газетэдэ мэдүүлбэ.

Харюусалгата редакторай
орлогшо **Д. ЛУБСАНОВ.**

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДР г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1.80. зам. ответ. редактора—7.89, ответ. секретаря—3.23. отделов: партийной жизни и промышленности—7.89, сельского хозяйства—6.03, писем и переводов—6.03 (2 зв); объявлений—2.64 (2 зв.).

Н—00460. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.